

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 265/06-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2006 predbežne prerokoval sťažnosť V. K., t. č. vo výkone väzby, v ktorej namietal porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 až 3, čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 až 3, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom orgánov činných v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-29/BOK-BA-I-05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2006 doručená sťažnosť V. K., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namietal porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 až 3, čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 až 3, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených v čl. 3, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom orgánov činných v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-29/BOK-BA-I-05.

Z podania sťažovateľa a jeho príloh vyplýva, že 3. októbra 2005 bolo uznesením vyšetrovateľa Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru B. (ďalej len „ÚBOK PPZ B.“) pod ČVS: PPZ-29/BOK-BA-I-045 podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie pre trestný čin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate a úradnej uzávery spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k, § 176 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona a pre trestný čin nedovoleného prekročenia štátnej hranice a prevádzachstva spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k, § 171a ods. 1 písm. a), b), c), ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Po vykonaní domovej prehliadky u sťažovateľa 2. marca 2006 bolo uznesením ÚBOK PPZ B. ČVS: PPZ-29/BOK-BA-I-05 z 2. marca 2006 proti sťažovateľovi a ďalším štyrom osobám vznesené obvinenie za prečin falšovania a pozmeňovania verejnej listiny, úradnej pečate, úradnej uzávery, úradného znaku a úradnej značky podľa § 352 ods. 1 a ods. 3 Trestného zákona a za zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Sťažovateľ proti vzneseniu obvinenia uznesením z 2. marca 2006 podal sťažnosť priamo do zápisnice o výsluchu obvineného. Krajská prokuratúra v B. (ďalej len „krajská prokuratúra“) o tejto sťažnosti následne rozhodla uznesením č. k. 2 Kv 143/05-46 z 3. marca 2006, ktorým ju ako nedôvodnú zamietla.

Uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 160/05 z 5. marca 2006 (doručené 9. marca 2006) bol sťažovateľ spolu s ďalšími štyrmi obvinenými v tejto veci vzatý do väzby.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že orgánmi činnými v trestnom konaní vo fáze prípravného konania bol podľa jeho tvrdenia poučený iba v zmysle § 121 ods. 2 Trestného poriadku, ďalej že pred sudcom okresného súdu mu nebolo umožnené hovoriť s jeho obhajcom, ako aj že uznesenie o vznesení obvinenia z 2. marca 2006 podľa neho neobsahovalo náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku.

Dosiaľ mu podľa jeho tvrdení nebolo napriek jeho žiadostiam oficiálne oznámené, v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy, aké dôkazy opodstatňujú jeho väzbu a jeho sťažnosť voči

vzatiu do väzby „*už nikdy nikto nevidel*“, čím podľa neho došlo k porušeniu jeho základných práv na obhajobu, na informácie a na rovnosť strán pred súdom.

Postup orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s jeho vzatím do väzby a držaním vo väzbe „*bez prezentácie dôkazov*“, resp. na základe dôkazov, ktoré sa podľa neho získali v rozpore s Trestným poriadkom a ústavou, sťažovateľ označil za porušenie najmä čl. 2 ods. 3 ústavy.

Sťažovateľ v sťažnosti taktiež namietal, že výkonom väzby je poznačený jeho zdravotný a psychický stav v dôsledku stresu, ktorý u neho vzniká z priestorov, z čakania, agresivity prostredia, spoluväzňov a otrasných podmienok. Takáto väzba je podľa neho znemožnením obhajoby podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, týraním (čl. 16 ods. 2 ústavy) a diskrimináciou postavením (čl. 12 ods. 2 ústavy) bez ohľadu na vinu či nevinu obvineného.

V tejto súvislosti sťažovateľ požiadal ústavný súd o prijatie predbežného opatrenia podľa § 55 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o odloženie výkonu rozhodnutia o jeho väzbe, ktorým by súčasne nariadil jeho okamžité prepustenie z väzby.

Uznesenie o vznesení obvinenia z 2. marca 2006 podľa sťažovateľa neobsahuje potrebné náležitosti, pretože v ňom nie je uvedený čas konania trestného činu, špecifikovaná odmena za toto konanie a pretože obsahuje podľa neho viaceré logické nezrovnalosti.

Sťažovateľ poukazuje aj na zlú komunikáciu zo strany okresného súdu, ktorý mu na jeho sťažnosť proti uzneseniu o vzatí do väzby podanú do zápisnice o výsluchu podľa neho vôbec neodpovedal, rozhodnutie o ustanovení obhajcu z 2. marca 2006 mu bolo doručené až 16. marca 2006, na jeho dve žiadosti o prepustenie z 20. marca 2006 (adresovaná vyšetrovateľovi) a 11. apríla 2006 (adresovaná prokurátorovi) mu prišla zamietavá odpoveď

až 31. mája 2006, ktorá sa týkala podľa neho iba jednej bližšie neurčenej z nich, a napokon jeho sťažnosť predsedovi okresného súdu z 29. mája 2006 dosiaľ nie je vybavená.

Okresný súd uvedeným postupom podľa neho porušil jeho základné práva podľa čl. 2 ods. 3, čl. 46 ods. 2 a čl. 49 ústavy.

Aj keď podľa sťažovateľa prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor generálnej prokuratúry“) podľa neho uznal opodstatnenosť jeho argumentov, prokurátor krajskej prokuratúry jeho „*pripomienky stále obchádza*“ najmä vo veciach ústavnosti zaistenia dôkazov, výkonu sporných zákonov a žiadostí o prepustenie na slobodu, ktoré boli prokurátorom krajskej prokuratúry 18. apríla 2006 postúpené okresnému súdu s negatívnym stanoviskom, ktorého obsah však sťažovateľovi nie je známy.

Spomínané žiadosti o prepustenie podľa sťažovateľa obsahovali aj iné skutočnosti, ktoré sú uvedené aj v rámci jeho ústavnej sťažnosti, ku ktorým sa však prokurátor krajskej prokuratúry podľa neho nevyjadril a svoju odpoveď odôvodnil len tým, že 3. marca 2006 vykonal prešetrenie postupu vyšetrovateľa v predmetnej veci. Následne s ním podľa neho od 2. júna 2006 prokurátor krajskej prokuratúry prestal komunikovať a podľa sťažovateľa nie je v tejto veci nestranný, napriek tomu, že dodržiavanie ústavy patrí k jeho povinnostiam.

Sťažovateľ upozornil orgány činné v trestnom konaní na svoj vážny zdravotný stav ako i ďalšie dôvody, pre ktoré podľa jeho názoru u neho úteková väzba a väzba pre zabránenie ďalšiemu páchaniu údajnej trestnej činnosti „*neprichádzajú do úvahy*“, no tieto jeho argumenty nie sú zo strany orgánov činných v trestnom konaní akceptované, resp. podľa sťažovateľa „*ako keby neboli*“.

Podľa sťažovateľa z dôvodu chybných formulácií trestných činov, z ktorých je obvinený (§ 355 a § 352 Trestného zákona), sa podľa neho jeho väzba dostáva do rozporu s čl. 49 ústavy, a preto nie je dôvod na jej pokračovanie už len z tohto dôvodu.

Do vydania konečného rozhodnutia o ústavnej sťažnosti požiadal, aby sa trestné stíhanie voči jeho osobe „*aspoň prerušilo*“. Tejto svojej žiadosti žiada vyhovieť aj z toho dôvodu, že hoci je jeho väzba podľa neho podložená ustanoveniami Trestného poriadku, je v kolízii s dodržiavaním ľudských práv, pretože obvinenie vznesené proti nemu nie je podložené konkrétnymi činmi a dôkazmi, ku ktorým by sa v súlade s čl. 48 ods. 2 ústavy mal mať možnosť vyjadriť.

Okresný súd sa v rámci rozhodovania o otázke prepustenia z väzby pridrižiava stanoviska prokurátora krajskej prokuratúry na úkor dodržiavania ľudských práv (uvedené skutočnosti boli bližšie popísané v sťažovateľových žiadostiach z 20. marca 2006, 11. apríla 2006 a 29. mája 2006, pričom posledné z nich bolo podľa neho spojené aj so žiadosťou o preskúmanie legálnosti väzby).

Okresný súd na jeho žiadosti neodpovedá a podľa neho nie je predpoklad, že sa bude sťažnosťou relevantne zaoberať. Sťažovateľ následne požiadal ústavný súd o prepustenie z väzby, pričom argumentuje tým, že prokurátor krajskej prokuratúry mu podľa neho neumožňuje vyjadriť sa k dôkazom získaným v rámci trestného konania vedeného proti nemu v rozpore s ustanoveniami čl. 2 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ďalej podľa neho odmieta akceptovať stav, že § 355 a § 352 Trestného zákona sú vážne funkčne chybné, čo znemožňuje ich použitie v praxi, a taktiež argumentuje svojím zlým zdravotným stavom, v dôsledku ktorého je výkonom väzby bezprostredne ohrozený na zdraví, čo je porušením jeho práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy.

Sťažovateľ v ďalšom texte svoje obsiahle podanie zhrnul a rozdelil do štyroch bodov.

V prvom z týchto bodov uviedol, že namieta predovšetkým porušenie svojho práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku postupu orgánov činných v trestnom konaní pri zaisťovaní dôkazov počas domovej prehliadky vykonávanej u neho. Podľa sťažovateľa boli „*artefakty dátovej (teda nehmotnej) povahy, ako obsah počítača, príslušenstva a mobil. telefónov*“ počas vykonanej domovej prehliadky zapečatené spochybniteľným spôsobom a niektoré z nich neboli zapečatené vôbec alebo nie počas jeho prítomnosti. Predmetný

postup označil za netransparentný, pričom netransparentnosť je podľa neho „*diskriminácia postavenia v zmysle ust. čl. 12 ods. 2, najmä v zmysle prezumpcie neviny čl. 2 ods. 3, čl. 50 ods. 2 ústavy*“. Orgány činné v trestnom konaní pri zaistovaní vecí počas domovej prehliadky podľa sťažovateľa nedodrжали postup podľa § 93 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, podľa ktorého mali vykonať fyzickú inventarizáciu zaistených vecí a spísať o nej zápisnicu v jeho prítomnosti, aby sa nemohla totožnosť týchto vecí spochybníť. Pri domovej prehliadke dostal sťažovateľ podľa neho „*len absolútne nevyhovujúci pár riadkami rukou písaný záznam formátu A5 o veciach zaistených, nie však o ich obsahu*“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na skutočnosť, že mu nebolo umožnené sa tejto prehliadky zúčastniť, nebol poučený o svojom práve vyjadriť sa ku dôkazom a ani o práve byť prítomný pri obhliadke zaistených dát, pretože orgány činné v trestnom konaní ho poučili iba podľa § 121 ods. 2 Trestného poriadku. Zaistené „*artefakty*“ boli navyše podľa neho zaslané na expertízu až po dvadsiatichdvoch dňoch, čo u neho vyvolávala pochybnosť „*o nespochybniteľnosti konania*“, pretože tým bol podľa neho daný dostatočný priestor na manipuláciu s nimi.

Sťažovateľ požiadal v tejto súvislosti ústavný súd, aby vyhlásil uvedené dôkazy za nelegálne v zmysle § 119 ods. 4 Trestného poriadku, zakázal ich použitie (vrátane likvidácie ich kópií v akejkoľvek forme), prikázal odovzdať ich prvé kópie sťažovateľovi, zakázal vyšetrovanie na podklade takto získaných údajov a aby prikázal vyradenie záznamov o týchto dôkazoch z vyšetrovacieho spisu. O uvedené rozhodnutie požiadal ústavný súd preto, aby „*nemohlo dôjsť z dôvodu použitia takýchto dôkazov k diskriminácii (postavením) - ust. čl. 12 ods. 2, k narušeniu rovnosti strán (úst čl. 47 ods. 3) aj v prípravnom konaní (čo je tiež súdne konanie), k zneužitiu práv štátom (OČTK)- ust. čl. 2 ods. 2, či k tr. činu Marenia spravodlivosti – neoprávneným zvýhodnením žalujúcej strany (par 344 ods. 1 písm. d) TZ*“.

Sťažovateľ požiadal ústavný súd aj o vydanie predbežného opatrenia, aby do rozhodnutia ústavného súdu (konečného) boli uvedené dôkazy vyradené z vyšetrovacieho

spisu, bol udelený zákaz akejkolvek manipulácie s nimi, či vyšetovania na ich podklade a prikázal, aby mu boli jeho mobilné telefóny vrátené.

V druhom bode svojej sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie čl. 2 ods. 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, pretože bol podľa neho „*uväznený bez predloženia priamych dôkazov*“. V tejto súvislosti požiadal ústavný súd o vydanie nálezu potvrdzujúceho jeho výrok: „*každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, teda treba takúto zakázanú činnosť vydokladovať (dokázať) nespochybniteľným spôsobom (priamym dôkazom), inak je tu stále šanca, že toto konanie nebolo zakázané a že je obvinený nevinný. V tomto zmysle teda možno konštatovať, že každý je nevinný, až kým sa mu opak priamo nedokáže (priamym dôkazom), a medzi priame dôkazy nemožno rátať ani výpoveď svedka (najmä nevieryhodného) či odposluch telefónu (ako samosvedka – pohnútky nemožno dokázať), pokiaľ takáto výpoveď nie je podložená nevyvratiteľnou, s činom priamo súvisiacou skutočnosťou.*“

V treťom bode v rámci zhrnutia svojej sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie čl. 49 ústavy. Poukázal na znenie § 122 ods. 11 Trestného zákona, ktorý hovorí, že za hromadný trestný čin sa považuje jeho spáchanie viacerými činmi, ktoré samostatne ešte nie sú trestným činom, pričom trestnosť všetkých takýchto činov sa posudzuje spoločne.

S ohľadom na čl. 49 ústavy, podľa ktorého len zákon ustanoví, čo je trestným činom, podľa neho v ustanovení § 122 ods. 11 Trestného zákona v záujme jeho jednoznačného výkladu chýba slovo „aj“ pred slovom „ešte“, pretože inak podľa neho z tejto formulácie vyplýva, že „*trestne zodpovedný je úplne každý, napr. už len tým, že ráno vstane a vypije kávu, čo už sú dva (viaceré) činy.*“ V zmysle § 8 Trestného zákona podľa sťažovateľa „*znaky tohto trestného činu definované sú, takže ako čin je platný, napriek skutkovej nezmyselnosti*“.

V ustanovení § 352 Trestného zákona ide však podľa neho o opačný prípad, t. j. o prípad, keď znaky trestného činu v základnej definícii trestného činu nie sú. Podľa sťažovateľa by Trestný zákon mal obsahovať aj definíciu slova „falšovať“ použitej v § 352

Trestného zákona, pretože zmysel tohto slova môže byť podľa neho vykladaný rôzne, t. j. nie je ho možné určiť jednoznačne, čo je podľa neho v rozpore s čl. 49 ústavy, pretože zákon má podľa neho hovoriť jasne a jednoznačne a nemôže zároveň „*zahrňať netrestný aj trestný účel*“.

Aj zo znenia § 355 Trestného zákona, ktorý hovorí o prevádzachstve a v ktorom je použitý výraz „*nedovolené prekročenie štátnej hranice*“, podľa sťažovateľa nie je exaktne jasné, čo sa pod týmto výrazom myslí na účely tohto zákona. Podľa sťažovateľa sú § 355 až § 357 Trestného zákona významovo zviazané a skutočnosť, že § 357 Trestného zákona definuje nedovolené prekročenie štátnej hranice v podstate ako vzdušný prienik na územie Slovenskej republiky podľa neho „*automaticky neguje zamýšľané postihovanie za tzv. pozemné prekročenie št. hranice*“, pretože zákon podľa neho tou istou formuláciou nemôže popísať dva diametrálne rôzne činy.

Podľa sťažovateľa je potrebné zákon, aj keď bol prijatý s chybami, rešpektovať, avšak s ohľadom na čl. 49 ústavy iba v takom zmysle, ako je tento zákon formulovaný, t. j. „*ak chýba formulácia, chýba aj účinnosť*“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavný súd požiadal o vyslovenie „*zákazu postihovania*“ podľa § 352 a § 355 Trestného zákona, pretože v opačnom prípade by takýto postih bol podľa neho najmä „*porušením čl. 49, úst. čl. 2 ods. 3, úst. čl. 12 ods. 2 a porušením iných k prípadu sa vzťahujúcich ľudských a základných práv a slobôd, aj v zmysle EDOLP (Eu. dohody o ľudských právach), najmä postihom za netrestný čin, v zmysle chýbajúcej litery zákona*“.

V rámci bodu štyri svojej sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 až 3, čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 až 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 3, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť tým, že prvý viceprezident Policajného zboru Slovenskej republiky v článku s názvom „*Falšovatelia predbehli vnútro*“ zverejnenom v týždenníku Live z 8. marca 2006

označil sťažovateľa ako „V. K.“, čo podľa neho vzhľadom na netradičnosť a zriedkavosť výskytu tohto mena znamenalo zverejnenie jeho identity.

Sťažovateľ požiadal v tejto súvislosti ústavný súd „o účinné opatrenia na zamedzenie zverejňovania identity všeobecne (aj o predbežné opatrenie) formou záväzného zákazu zverejňovania aj krstných mien, najmä v prípadoch ich zriedkavého výskytu, a o priznanie nároku na odškodnenie – finančné zadosťučinenie vo výške, ktorú dostala zverejňujúca osoba (zrejme p. J. S.) ako odmeny od odchádzajúceho ministra“.

Uvedené odškodnenie sťažovateľ žiadal priznať aj z toho dôvodu, že predmetný článok obsahoval podľa neho aj prvky ohovárania jeho osoby, pretože bol v ňom de facto priradený k balkánskemu etniku.

Ku svojej sťažnosti sťažovateľ pripojil aj žiadosť, aby mu ústavný súd v konaní v tejto veci ustanovil advokáta, ktorý by ho zastupoval.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

II. A K námietkam sťažovateľa o postupe orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného konania v tejto veci

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojich práv podľa čl. 2 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 2 ústavy postupom orgánov činných v predmetnom

trestnom konaní pri zaistení vecí pri domovej prehliadke, ako aj postupom krajského prokurátora v tomto konaní, pretože mu podľa neho neumožnil vyjadriť sa k dôkazom v jeho veci. Ďalej namietal aj porušenie jeho základného práva podľa čl. 40 ústavy, pretože výkonom väzby je pre svoj zlý zdravotný stav bezprostredne ohrozený na svojom zdraví. Ústavný súd požiadal o vydanie predbežného opatrenia o jeho okamžitom prepustení z väzby.

Ústavný súd vo svojom rozhodovaní vychádza z ústavného princípu subsidiarity svojej právomoci vo vzťahu k všeobecným súdom, vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. Zívala III. ÚS 3/02, Ölveczky III. ÚS 18/04, Mamonov III. ÚS 75/05, Karlin IV. ÚS 76/05).

Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III ÚS 79/02).

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku obvinený sa môže (...) od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odopriet' vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, robiť návrhy

a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom. (...)

Podľa ods. 4 citovaného ustanovenia sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 238 ods. 1 Trestného poriadku podanú obžalobu, ako aj návrh na dohodu o vine a treste predseda senátu najskôr prezrie z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytujú spoľahlivý podklad, najmä preverí, či prípravné konanie, ktoré im predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu a či ju treba preskúmať alebo predbežne prejednať. Podľa § 243 ods. 2 Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma súd obžalobu a zákonnosť dôkazného materiálu.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku po predbežnom prejednaní obžaloby súd (...) obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby (...).

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku sa prieskumná právomoc odvolacieho súdu vzťahuje nielen na zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ale aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Podľa § 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku odvolací súd zruší napadnutý rozsudok tiež pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby.

Z uvedeného vyplýva, že okresný súd konajúci v trestnej veci sťažovateľa po prípadnom podaní obžaloby, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v ktorých právomoci je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností daného prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania.

Sťažovateľ teda realizáciou svojho práva na obhajobu v priebehu trestného konania vedeného proti nemu má možnosť účinným spôsobom namietať porušenie svojich základných práv a slobôd pred všeobecným súdom, a preto ústavný súd jeho sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II. B K námietkam týkajúcim sa nedostatku náležitostí uznesenia o vznesení obvinenia z 2. marca 2006, potreby priameho dôkazu v prípade vznesenia obvinenia a žiadostí o prepustenie z väzby

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal, že uznesenie o vznesení obvinenia z 2. marca 2006 neobsahovalo podľa neho náležitosti podľa § 206 ods. 3 Trestného poriadku, ďalej, že jeho právo podľa čl. 2 ods. 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy bolo podľa neho porušené tým, že bol uväznený bez predloženia priamych dôkazov a domáhal sa vyslovenia právnej vety, v ktorej by ústavný súd vyslovil, že vzniesť obvinenie, resp. uväzniť obvineného môžu orgány činné v trestnom konaní len na základe priameho dôkazu proti nemu.

II. B. 1 Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti uzneseniu o vznesení obvinenia z 2. marca 2006 podal sťažovateľ sťažnosť priamo do zápisnice o výsluchu, o ktorej rozhodol prokurátor krajskej prokuratúry uznesením z 3. marca 2006 a ktoré bolo sťažovateľovi doručené 9. marca 2006.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 20. júna 2006, teda už po uplynutí lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde stanovenej pre tento typ konania pred ústavným súdom, ústavný súd sa už teda sťažnosťou sťažovateľa v tejto časti nemohol zaoberať pre jej oneskorenosť.

Námietky sťažovateľa týkajúce sa potreby zabezpečenia priameho dôkazu proti obvinenému v prípade vznesenia obvinenia, resp. rozhodnutia o jeho väzbe sú podľa

ústavného súdu zjavne neodôvodnené, pretože platná právna úprava (Trestný poriadok) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému, resp. priamym dôkazom proti nemu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá je v súlade s uvedeným záverom a v rámci ktorej tento už opakovane uviedol, že: (...) pokiaľ ide o „dôvodné podozrenie (raisons plausibles de soupçonner/reasonable suspicion)“, ktoré uvádza čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a ktoré je podmienkou sine qua non regulárnosti držania vo väzbe, toto ustanovenie nepredpokladá, že polícia zhromaždila dostatočné dôkazy pre vznesenie obvinenia buď v okamihu zatknutia, alebo behom zadržania (napr. Erdagöz c. Turecko, 1997, Brogan a ďalší c. Spojené kráľovstvo, 1988). K tomu, aby podozrenie bolo dôvodné, musia existovať skutočnosti alebo informácie spôsobilé presvedčiť objektívneho pozorovateľa, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (pozri cit. Erdagöz, ďalej Campbell a Hartley c. Spojené kráľovstvo, 1990).

II. B. 2 Sťažovateľ ústavný súd požiadal, aby pozastavil výkon jeho väzby, resp. rozhodol o jeho prepustení na slobodu s ohľadom na viaceré skutočnosti (predovšetkým vzhľadom na zdravotné dôvody, nefunkčnosť § 352 a § 357 Trestného zákona a nezákonnosť jeho väzby pre neexistenciu priameho dôkazu proti nemu v uvedenom trestnom konaní). Podľa jeho tvrdení podal už v tejto veci viaceré žiadosti o prepustenie na slobodu, pričom o jednej z nich už okresný súd rozhodol 31. mája 2006 s negatívnym výsledkom.

Ústavný súd už v tejto súvislosti vyslovil, že predpokladom na založenie právomoci ústavného súdu je aj to, že toto porušenie ústavnoprocésneho princípu nebolo napravené na základe opravného prostriedku (sťažnosti) funkčne príslušným väzobným súdom (vyšším súdom).

Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup (hodnotenie) všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takého zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní.

Bez takého postupu nie je možné a prípustné robiť závery o existencii zákonného dôvodu na uvalenie väzby. Ústavný súd sa preto pri skúmaní obmedzenia osobnej slobody sústreďuje na preskúmanie toho, či k obmedzeniu došlo z dôvodov a spôsobom, ktoré ustanovuje Trestný poriadok, bez toho, aby suploval právomoc a postupy všeobecných súdov. (II. ÚS 76/02)

Sťažovateľ využil svoje právo predložiť súdu argumenty a dôvody proti svojmu ponechaniu vo väzbe a podal viaceré žiadosti o prepustenie z väzby, pričom podľa jeho tvrdenia o jednej z nich už okresný súd rozhodol s negatívnym výsledkom 31. mája 2006.

Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa týkajúcim sa porušenia jeho práv v rámci konania, resp. konaní o jeho žiadostiach o prepustenie na slobodu ide podľa názoru ústavného súdu o neprípustnosť sťažnosti v tejto časti, pretože sťažovateľ je oprávnený v záujme ochrany svojich práv využiť následne po rozhodnutí prvostupňového súdu o nich sťažnosť podľa § 83 Trestného poriadku ako riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje odvolací súd.

II. C K námietkam sťažovateľa súvisiacim s chybným znením § 352 a § 355 Trestného zákona.

Sťažovateľ namietal vo svojom podaní, že v dôsledku pojmov použitých v § 352 a §355 Trestného zákona (pojmy „falšovanie“ a „nedovolené prekročenie štátnej hranice“), ktorých význam nie je v Trestnom zákone exaktne definovaný, by ich prípadná

aplikácia súdom v tejto veci znamenala postih, ktorý by podľa neho bol porušením základného práva podľa čl. 2 ods. 3, čl. 12 ods. 2 a čl. 49 ústavy.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že výklad a aplikácia zákonov je úlohou všeobecného súdu v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Keďže rozhodovanie o povahe trestného činu a naplnení jeho jednotlivých skutkových znakov patrí v súčasnosti do právomoci všeobecného súdu, v tejto časti bolo potrebné v súlade s princípom subsidiarity podľa čl. 127 ústavy sťažnosť sťažovateľa odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie

II. D K námietkam týkajúcim sa neoprávneného zverejňovania údajov o jeho osobe

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1 až 3, čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 1 až 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 3, čl. 8, čl. 14 a čl. 17 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť zverejnením jeho krstného mena v článku týždenníka prvým viceprezidentom Policajného zboru Slovenskej republiky, čo podľa neho vzhľadom na netradičnosť a zriedkavosť výskytu tohto mena znamenalo zverejnenie jeho identity, a v tejto súvislosti požiadal ústavný súd aj o priznanie finančného zadosťučinenia.

Vzhľadom na to, že rozhodovanie vo veciach týkajúcich sa neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby vrátane otázok súvisiacich s odstránením následkov týchto zásahov a priznania primeraného zadosťučinenia, resp. nemajetkovej ujmy patrí do právomoci všeobecných súdov, ktoré v takýchto prípadoch poskytujú ochranu základným právam účastníkov konania, napr. v rámci konania o ochrane osobnosti podľa

§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ide aj v tejto časti sťažnosti o nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II. E

Na základe uvedených skutočností ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa z uvedených dôvodov odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona a vzhľadom na túto skutočnosť bolo už ďalej bezpredmetné rozhodovať o sťažovateľovej žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2006